

Kilma- og Miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 14/1033

Saks nr.: 23/2014

Dato: Deatnu/Tana: 24.04.2014

Uttalelse med merknader til planarbeidet i Utsjoki kommune, 2014

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) registrerer endrete plankrav i Finland, og utarbeidelsen av planene muliggjør videre utbygging til bolig-, ferie- og reiselivsbehov. Dermed vil arealplanene ha virkning også på fisket i Tanaelva.

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) vil ikke anbefale foreløpig plandokument, delplan i Tanaelvas strandområde i Utsjok kommune, Finland. Erfaringer med 30 års ekspansiv utvikling av turistfiskerieringen i Utsjok har hatt betydelige negative effekter for øvrig lokalbefolkningens fiske i lokale nærområder på begge sider av grensen, og på Tanas mange laksebestander. De negative effektene er hittil ikke belyst på en tilstrekkelig måte.

Foreløpig plandokument legger til rette for en videre vekst i turistfiskerieringen; og særlig i den grad at fisket retter seg mot laks, uten at belyses hva dette kan påføre lokalbefolkningens fiskeutøvelse på begge sider av grensen og på pressede laksebestander i Tanavassdraget. På norsk side har lokalbefolkningen fiskerettigheter fastsatt ved egen Tanalov. Lokalbefolkningens rettigheter for fiske med garn og stang har forrang i forhold til tilreisendes adgang til fiske mot løsning av fiskekort.

Den finske og norske stat forhandler om en ny overenskomst om fisket i Tanavassdraget for årene 2016-2020. Bakgrunnen for at forhandlingene kom i gang, var at flere laksebestander i vassdraget over tid har vært langt fra fullrekruttert, og derfor vært langt unna å nå forvaltningsmålene. Høy beskatning over lang tid, med problemområde i selve Tanaelva (hovedelva). I løpet av de siste 30 årene har fordelingen mellom laks fanget på finsk og norsk side endret seg betydelig. Tidligere ble så mye som 60-70 % av laksen fanget på norsk side, mens de siste ti årene har fordelingen ligget på om lag 55/45 % med størst uttak på finsk side. Endringen sammenfaller både med en betydelig vekst i turistfisket og en betydelig tilbakegang i fiske med tradisjonelle bruk på begge sider av grensen. På finsk side har antall solgte døgnkort til tilreisende fiskere steget fra 22 000 i 1989 til en topp på over 40 000 kort rundt år 2000. De siste

årene har antallet ligget rundt 34 000 døgnkort. Det er grunn til å anta at salgsnivået må minst ned til 1980 salgsnivået i de nærmeste 5 – 10 årene.

Som konsekvensutredningen for arealplanen (virkninger på Norge av Utsjokis kommunedelplan for elvenære områder) påpeker, vil økt turisme sette mer krav til styring og regulering av fisket. Med tanke på utgangspunktet og målsetningen med forhandlingene om en ny overenskomst, er det naturlig at turistfisket blir merkbart regulert i lang tid fremover. Turistfisket og det øvrige fisket i Tanavassdraget går allerede på akkord med laksebestandene. Det kan være fare for at en eventuell mulighet for utbygging av nye bedrifter i stor grad vil skje på bekostning av allerede etablerte bedrifter.

Etter det TF erfarer er det i dag ikke rom for en videre oppbygging av fisketurismen basert på antall laksefiskere. Dette bygger vi både på bestandsstatus for laksebestandene, uheldig ivaretagelse av lakseressursene fra 1990 til i dag, og på langvarig misnøye på norsk side av riksgrensen hvor lokale fiskere er fortrent fra sine lokale fiskeområder.

Med hilsen

Hans-Erik Varsi
Direktør

Narve Stubbraaten Johansen
Rådgiver